

ગુજરાત યુનિવર્સિટી

સંસ્કૃત

પ્રથમ વર્ષ બી. એ. (૨૦૦૬)ની પરીક્ષા માટે નિયત થયેલાં પાઠ્યપુસ્તકો

પ્રશ્નપત્ર

ફરજિયાત : પ્રશિષ્ટ ગદ્ય અને પદ્ય

(૭૦ ગુણ)

Units :	I	સ્વપ્નવાસવદત્ત - કૃતિનો આસ્વાદ	૨૦ ગુણ
	II	સ્વપ્નવાસવદત્ત - અનુવાદ અને સંદર્ભ	૧૦ ગુણ
	III	રઘુવંશ (સર્ગ-૨) કૃતિનો આસ્વાદ	૧૫ ગુણ
	IV	રઘુવંશ (સર્ગ-૨) અનુવાદ અને સંદર્ભ	૧૦ ગુણ
	V	ભાસ, કાલિદાસનાં જીવન, સમય, કવન અને અપઠિત સંસ્કૃતમાંથી અનુવાદ (નોંધ : અનુવાદમાં ચારમાંથી બે એમ વિકલ્પ આપવા.)	૧૫ ગુણ

પ્રશ્નપત્ર ૧ : મરજિયાત : વિકસનશીલ મહાકાવ્ય (Epic of growth)

(૭૦ ગુણ)

મહાભારત સભાપર્વ ૫૦ થી ૬૩, કુલ ૧૪ અધ્યાય, BORI પૂનાની આવૃત્તિ

Units :	I	આર્ષ મહાકાવ્યની વિભાવના, મહાભારતની વાચનાઓ અને સમીક્ષિતાવૃત્તિ	૧૦ ગુણ
	II	સભાપર્વ અધ્યાય ૫૦ થી ૫૬માંથી અનુવાદ અને સમજૂતી	૧૫ ગુણ
	III	સભાપર્વ અધ્યાય ૫૭ થી ૬૩માંથી અનુવાદ અને સમજૂતી	૧૫ ગુણ
	IV	સભાપર્વ : કૃતિલક્ષી વિવેચનાત્મક અભ્યાસ	૨૦ ગુણ
	V	ઇતિહાસકાવ્ય-મહાભારત અને તદનુસારી કાવ્ય-સર્જન.	૧૦ ગુણ

ભલામણ કરેલી આવૃત્તિ

મહાભારત (સભાપર્વ), ભાંડારકર ઓરિએન્ટલ રિસર્ચ ઇન્સ્ટીટ્યુટ, પૂણેની આવૃત્તિ.

પ્રશ્નપત્ર ૨ :

(૭૦ ગુણ)

(ક) દશકુમારચરિત-છદ્ધો ઉચ્છ્વાસ

(ખ) સંસ્કૃત કાવ્ય સાહિત્યનો ઇતિહાસ

Units :	I	દશકુમાર ચરિત-છદ્ધો ઉચ્છ્વાસ (અનુવાદ અને પૂર્વાપર સંદર્ભ)	૨૦ ગુણ
	II	દશકુમારચરિત (૬-૭) આસ્વાદ અને કવિ પરિચય	૧૦ ગુણ
	III	કાવ્ય, નાટક અને ગદ્યકથાનાં ઉત્પત્તિ, વિકાસ અને લક્ષણો	૧૦ ગુણ
	IV	નીચેના કર્તાઓનો સમય અને કૃતિઓનો પરિચય : અશ્વઘોષ, કાલિદાસ, ભારવિ, ભટ્ટી, માઘ, શ્રીહર્ષ, જગન્નાથ, અમરુ, ભર્તૃહરિ, જયદેવ, ભાસ, શૂદ્રક, વિશાખદત્ત, ભટ્ટ નારાયણ, હર્ષદેવ, ભવભૂતિ, સુભન્ધુ, ભાણ અને દણ્ડી.	૨૦ ગુણ
	V	ઉપર્યુક્ત કર્તાઓની કૃતિઓનું મૂલ્યાંકન.	૧૦ ગુણ

ભલામણ કરેલાં પુસ્તકો

૧. "સંસ્કૃત નાટકો" : એ. બી. કીથ
૨. "ક્લાસિકલ સંસ્કૃત લિટરેચર" : એ. બી. કીથ
૩. "હિસ્ટરી ઓફ સંસ્કૃત લિટરેચર" : એસ. કે. ડે
૪. "સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ" : પં. બલદેવ ઉપાધ્યાય
૫. "પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ" : ડૉ. અમૃત ઉપાધ્યાય } યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,
૬. "સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય" : ડૉ. તપસ્વી નાન્દી } અમદાવાદ-૬.

પ્રથમ વર્ષ બી. એ. (સંસ્કૃત) બીજા ગૌણ વિષયના પ્રશ્નપત્રનો અભ્યાસક્રમ

- (ક) આપેલામાંથી કોઈ એક પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત નાટ્યકૃતિનો સર્વાંગી વિવેચનાત્મક અભ્યાસ : ૪૦ ગુણ
અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્, ઉત્તરરામચરિત, મૃચ્છકટિક, મુદ્રારાક્ષસ.
(નોંધ : પાઠ્યપુસ્તકોમાંથી અનુવાદ અને સંદર્ભવાક્યોના પ્રશ્નોની અપેક્ષા નથી.)
- (ખ) પદ્યાંશ-શતક કાવ્યો, સુભાષિતો અને રામાયણ-મહાભારતમાંથી પસંદ કરેલા ભાગોમાંથી આશરે બસો પંક્તિ. ૩૦ ગુણ

(2)

પ્રથમ વર્ષ બી. એ. ૨૦૦૬ની સંસ્કૃત બીજા ઓછા વિષયની પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્ર ૭ માટેનાં પાઠ્યપુસ્તકો

(ક) શુદ્ધકનું મૃચ્છકટિક ૪૦ ગુણ

(નોંધ : પાઠ્યપુસ્તકમાંથી અનુવાદ અને પૂર્વાપર સંદર્ભનાં વાક્યોની અપેક્ષા નથી.)

(ખ) ભર્તૃહરિના શતકત્રયમાંથી પસંદ કરેલા ૫૦ શ્લોકો ૩૦ ગુણ

‘નીતિ શતક’માંથી :		
૧. દિક્ કલાદનવચ્ચિન્ના	૧૮. રે રે ચાતક	૩૫. સ્મૃતં ભવતિ તાપાય
૨. પ્રસભ મણિમુદ્ધરેત્	૧૯. લોભશ્ચેદ્ગુણેન	૩૬. કિં કન્દર્પશરમ્
૩. લભેત સિકતાસુ	૨૦. આરભ્યગુર્વી	૩૭. મત્તેઃકુંભદલને
૪. યદા કિંચિત્શોડહમ્	૨૧. વિપદિ ધૈર્યમથાભ્યુદયે ક્ષમા	૩૮. તાવન્મહત્ત્વં પાંડિત્યમ્
૫. શિરઃશાર્ય સ્વર્ગાત્	૨૨. સંતપ્તાપસિ	૩૯. વિશ્વામિત્ર પરાશરા
૬. શક્યો વારયિતુમ્	૨૩. ભવન્તિ નમ્રાસ્તરવઃ	૪૦. ‘વૈરાગ્ય શતક’માંથી
૭. હર્તૃર્યાતિ ન ગોચરમ્	૨૪. એતે સત્યુરુષાઃ	૪૧. ભોગા ન ભુક્તા વયમેવ
૮. કેયુરા ન વિભૂષયન્તિ	૨૫. ક્ષીરેષાત્મગતોદકાય	૪૨. આશા નામ નદી
૯. દાક્ષિણ્યં સ્વજને	૨૬. પાપાન્નિવારયતિ	૪૩. ભીક્ષાશનં તદપિ
૧૦. જ્ઞક્યં ધિયો હરતિ	૨૭. રત્નૈર્મહાર્દૈઃ	૪૪. ભોગે રોગભયમ્
૧૧. જયન્તિ તે સુકૃતિનઃ	૨૮. નિન્દન્તુ નીતિનિપુણા	૪૫. આકાન્તમરણેન
૧૨. પ્રારભ્યતે ન ખલુ	૨૯. ખલ્વાટો દિવસેશ્વરસ્ય	૪૬. આદિત્યસ્ય ગતાગતમ્
૧૩. દૌર્ભન્ત્રાત્	૩૦. ગજભુજંગ	૪૭. વિદ્યા નાષિગત
૧૪. સિંહઃ શિશુરપિ	૩૧. પત્રં નૈવ યદા કિરીરવિટપે	૪૮. આયુર્વર્ષશતમ્
૧૫. યસ્યાસ્તિ વિત્તમ્	૩૨. વને રણે શત્રુજ્ઞાગ્નિમધ્યે	૪૯. ભક્તિર્ભવે
૧૬. સત્યાડનૃતા ચ પરુષા	૩૩. ‘શૃંગાર શતક’માંથી	૫૦. યાવત્ સ્વસ્થમિદં શરીરમ્
૧૭. યદ્ધાત્રા નિજભાલપટ્ટ	૩૪. શમ્ભુસ્વયંભુઃ	
	૩૫. નૂનં હિ તે કવિવરા	

પ્રશ્નપત્ર ૭ : અધિક ઓછા સંસ્કૃત :

Units : I	શુદ્ધકનું જીવન, કૃતિ અને સમય	૧૦ ગુણ
II	મૃચ્છકટિકનો અંકવાર પરિચય	૧૦ ગુણ
III	મૃચ્છકટિકનો સાહિત્યિક આસ્વાદ (અનુવાદ અને સંદર્ભ વાક્યોના પ્રશ્નોની અપેક્ષા નથી.)	૨૦ ગુણ
IV	ભર્તૃહરિના પસંદ કરેલા શ્લોકોનો (અનુવાદ અને પૂર્વાપર સંદર્ભ)	૧૫ ગુણ
V	ભર્તૃહરિના પસંદ કરેલા શ્લોકોનો આસ્વાદ.	૧૫ ગુણ